Granskning av årsredovisning 2025 för Gävle kommun

Granskning av kommunövergripande mål och måluppfyllelse

Innehåll

Gävle KOMMUN 1
Utgångspunkter för granskningen 3
Bakgrund 3
Syfte och revisionsfrågor 3
Avgränsning 3
Revisionskriterier 4
Ansvarig nämnd/styrelse 4
Metod 5
Kommunplan med årsbudget 2025 och utblick 2026–2028 6
Bakgrund 6
Mål, målnedbrytningar och indikatorer 6
Hur mål, målnedbrytningar och indikatorer bedöms i årsredovisningen 6
Utfall för mål, målnedbrytningar och indikatorer 7
Svar på revisionsfrågan 9

Utgångspunkter för granskningen

Bakgrund

Enligt 12 kap 1 § kommunallagen (2017:725) ska revisorerna årligen granska i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Revisorerna ska bedöma om resultaten i delårsrapporten och årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat.

Enligt god revisionssed omfattar granskningen av god ekonomisk hushållning utfallet av de finansiella målen och verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt huruvida de redovisade resultaten i årsredovisningen är förenliga med kommunens mål.

Enligt 11 kap. lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska förvaltningsberättelsen i årsredovisningen innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet. Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana förhållanden som inte ska redovisas i balansräkningen eller i resultaträkningen, men som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat eller ekonomiska ställning. Förvaltningsberättelsen ska bland annat innehålla upplysningar om god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att lämna ett underlag till revisorernas bedömning om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de kommunövergripande mål (verksamhetsmålen) som fullmäktige har beslutat om. Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de av fullmäktige fastställda kommunövergripande målen (verksamhetsmålen)?

Avgränsning

Granskningen av årsredovisningen omfattar en översiktlig granskning av kommunens redovisning av de kommunövergripande målen (verksamhetsmålen).

PwC ansvarar för granskning om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de finansiella målen för god ekonomisk hushållning. PwC ansvarar även för granskning om resultatet i årsredovisningen är förenligt med balanskravet.

Revisionskriterier

Revisionskriterierna ligger till grund för de analyser, slutsatser och bedömningar som görs. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Kommunallagen (2017:725)
    - 11 kap. 19 §: När styrelsen har fått övriga nämnders redovisningar, ska den upprätta en årsredovisning.
    - 12 kap 2 §: Revisorerna ska bedöma om resultaten i den delårsrapport som enligt 11 kap. 16 § ska behandlas av fullmäktige och årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av delårsrapporten och årsredovisningen.
- Kommunplan 2025 med årsbudget 2025 och utblick 2026–2028: Delarna som avser mål, målnedbrytningar och indikatorer.
- Årsredovisning 2025 för Gävle kommun: Delarna som avser mål, målnedbrytningar och indikatorer samt målanalys.
- Kommunstyrelsens reglemente: I reglementet beskrivs flertalet olika uppgifter som på olika sätt har bäring på årsredovisningen.
    - Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige (uppföljningsfunktion).
    - 22 § p 5: Styrelsen ska tre gånger per år rapportera till fullmäktige hur samtliga kommunens verksamheter utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Ansvarig nämnd/styrelse

Kommunstyrelsen.

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer. Två versioner av årsredovisning har granskats. Iakttagelser i granskningen av det första utkastet har kommunicerats till ekonomiavdelningen (sektor styrning och stöd). Den andra versionen som granskats är den som kommer att behandlas av kommunstyrelsen 2026-04-07.

Samtliga intervjuade har givits möjlighet att komma med synpunkter på rapportutkastet för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekta fakta och uttalanden.

Kommunplan med årsbudget 2025 och utblick 2026–2028

Bakgrund

Fullmäktige antog kommunplanen den 25 november 2024. Samtidigt beslutade fullmäktige att fastställa förslag till kommunövergripande mål, målnedbrytningar och indikatorer. Den 17 februari 2025 fastställde fullmäktige en komplettering av kommunplan 2025. I korthet handlade kompletteringen om ändring av kommunkoncernens budget och mindre justeringar av investeringsprognosen för några av bolagen i koncernen.

Den 15 december 2025 beslutade fullmäktige att ersätta vissa indikatorer med andra indikatorer[1]. Bakgrunden till beslutet beskrivs vara att tidigare indikatorerna visade sig vara otydliga och svåra att följa upp. Därtill syftade förändringen till att möjliggöra en tydligare och mer relevant uppföljning av de nya indikatorerna.

Mål, målnedbrytningar och indikatorer

Fullmäktiges mål är koncernövergripande och gäller för valperioden. De fem kommunövergripande målen är:

- Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor.
- Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen.
- Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle.
- En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov.
- En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun.

För varje mål finns målnedbrytningar med tillhörande indikatorer (se kommande tabell för detaljer). Ovanstående kommunövergripande mål kompletteras med finansiella mål.

Hur mål, målnedbrytningar och indikatorer bedöms i årsredovisningen

I årsredovisningen redovisas måluppfyllelsen tillika målanalysen genom den beskrivning som även användes i delårsrapport 2 (se nedanstående figurer).

[1] De två målnedbrytningarna som påverkas av förändrade indikatorer är: samhället ska möta psykisk ohälsa, kriminalitet och missbruk med en bredd av tidiga förebyggande insatser och personer med funktionsnedsättning ska ha större inflytande över frågor som berör dem.

 Målet är uppnått

 Målet är nära att uppnås men uppfylls inte helt

 Stor avvikelse mot målet

I årsredovisningen ges en beskrivning av indikatorer som är kopplade till respektive mål och målnedbrytning. I årsredovisningen anges att de flesta indikatorer har en önskad riktning (öka/minska), medan vissa indikatorer har ett faktiskt målvärde. Ett fåtal indikatorer har varken ett målvärde eller en önskad riktning och avser att endast följa utvecklingen. För dessa indikatorer görs ingen bedömning av indikatorns status. Om indikatorns målvärde är ”öka/minska” ska utfallet bedömas mot nuläget i kommunplan för 2025. Nuläget i kommunplanen används då som basvärde. I det fall nuläge saknas i kommunplanen används utfall från den senaste mätningen som basvärde, förutsatt att det finns en mätning. För redovisning av indikatorerna används följande redovisning (se nedanstående figur):

 = målvärdet är uppnått.

 = målvärdet är nära att uppnås men uppfylls inte helt.

 = utfallet har stor avvikelse mot målvärdet.

– = utfall saknas eller utvecklingen går inte att bedöma

Vidare anges att senaste utfall redovisas för varje indikator och används vid bedömning för status av indikator.

Utfall för mål, målnedbrytningar och indikatorer

I årsredovisningen redovisas utfall för mål, målnedbrytningar och aktuella indikatorer. Som figuren nedan visar är fyra kommunövergripande mål nära att uppnås men uppfylls inte helt (gula). Ett mål har stor avvikelse mot målet (rött).

Av de 21 målnedbrytningarna har två uppnåtts (grön),17 är nära att uppnås men uppfylls inte helt (gula) medan resterande två målnedbrytningar har stor avvikelse (röda). Ovanstående utfall tillsammans med utfall från föregående år redovisas i nedanstående sammanställning.

Jämförelse av måluppfyllelse under 2024-2025				
Utfall delårs-rapport 2 2024	**Utfall års-redovisning 2024**	**Utfall delårs-rapport 2 2025**	**Utfall års-redovisning 2025**	**Kommunövergripande mål med tillhörande målnedbrytningar**
				Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor
				Gävles skolor ska ge alla barn och elever en utbildning av hög kvalitet, vara likvärdiga och kompensera för olika bakgrund och förutsättningar
				Tryggheten och närvaron i skolan skall öka
				Arbetsmarknadens behov ska än mer styra vägledning till och innehåll i utbildningar
				Utbildningskedjan ska leda till att fler kommer i arbete
				Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen
				Barn och ungas livssituation ska förbättras i alla stads- och kommundelar
				Samhället ska möta psykisk ohälsa, kriminalitet och missbruk med en bredd av tidiga förebyggande insatser
				Gävle ska bli en mer äldrevänlig kommun
				Personer med funktionsnedsättning ska ha större inflytande över frågor som berör dem
				Gävle kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare
				Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle
				Bättre förutsättningar ska skapa möjligheter för fler företag att etablera sig i Gävle
				Service, kommunikation och återkoppling ska förbättras inom hela kommunkoncernen
				Kommunkoncernen ska samverka mer med näringslivet för en bättre kompetensförsörjning
				Kommunkoncernen ska vara en attraktiv avtalspart som främjar sund konkurrens
				En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommandegenerationers behov
				Samhällsplaneringen bidrar till ökad trygghet och minskad segregation i kommunens alla stadsdelar och orter.
				Gävle kommun arbetar för en hållbar och robust tillgång till vatten och energi.
				Samhällsplaneringen ska ge invånarna tillgång till bostäder enligt den efterfrågan som finns och ska bidra till ett hållbart, innovativt byggande med god arkitektonisk kvalitet.
				Samhällsplaneringen ska utgå ifrån att bygga ett robust samhälle som klarar ett förändrat klimat

				En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun
				Luftkvaliteten ska förbättras och klimatutsläppen minska i takt med Gävle kommuns ansvar enligt Parisavtalet
				Gävle kommun ska underlätta och bidra till medborgarnas och näringslivets omställning till fossilfria och hållbara transporter.
				Biologisk mångfald i såväl vatten som på land ska stärkas.
				Samhället ska utgå ifrån cirkulär resurshantering.

Sammanställningen visar följande:

- Måluppfyllelsen är oförändrad för fyra av fem kommunövergripande mål (verksamhetsmål). Måluppfyllelsen för dessa är att de är nära att uppnås men uppfylls inte helt. Utfallet för målens målnedbrytningar är också oförändrade, förutom en målnedbrytning med ett försämrat utfall.
- Måluppfyllelsen har försämrats för det kommunövergripande målet (verksamhetsmålet) om en ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun. Utfallet för målets målnedbrytningar har också försämrats.

Under varje kommunövergripande mål (verksamhetsmål) redovisas en målanalys. En så kallad målvakt ansvarar för målanalysen av ett aktuellt kommunövergripande mål (verksamhetsmål). Målanalysen består av en beskrivning av aktuell nämnds och bolags aktiviteter för att nå målet. Målanalysens omfattning varierar mellan målen. Analysen är mer omfattande för de två förstnämnda målen (Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor och Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen). Målanalysen består också av en analys av målets och målnedbrytningarnas indikatorer. Omfattning och typ av analys varierar också. Analysen av indikatorerna knutna till målet Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor är exempelvis mer omfattande och i större utsträckning analyserande och problematiserande av utfallet. För flertalet andra indikatorer utgör analysen till en stor del en upprepning av utfallet.

Svar på revisionsfrågan

Är resultatet i årsredovisningen med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten?

Ja.

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de kommunövergripande (verksamhetsmål) som fullmäktige fastställt i kommunplan 2025.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen har upprättat en årsredovisning. Årsredovisningen innehåller i samma mål och målnedbrytningar medan vissa indikatorer är förändrade. Vi bedömer det som både och positivt att kommunstyrelsen reviderade dessa indikatorer i syfte att möjliggöra en tydligare uppföljning av dessa indikatorer.

Kommunstyrelsen redovisar i årsredovisningen att fyra kommunövergripande mål (verksamhetsmål) är nära att uppnås men uppfylls inte helt (gula). Ett mål har stor avvikelse mot målet (rött). Av de 21 målnedbrytningarna har två uppnåtts (grön),17 målnedbrytningar är nära att uppnås men uppfylls inte helt (gula) medan resterande två målnedbrytningar har stor avvikelse (röda). Vi konstaterar att måluppfyllelsen är oförändrad för fyra av fem kommunövergripande (verksamhetsmål). Utfallet för målnedbrytningar är också i stort sett oförändrat. Mot bakgrund av en oförändrad eller negativ utveckling av måluppfyllelsen behöver kommunstyrelsen, i enlighet med sitt reglemente, säkerställa att målanalysen i högre grad fokuserar på fördjupad analys och problematisering, snarare än på redovisning av genomförda aktiviteter och upprepning av indikatorernas utfall.